

УДК 37.014.25:378

METHODOLOGICAL APPROACHES OF UKRAINIAN COMPARATIVISTS TO THE INTERPRETATION AND ADAPTATION OF FOREIGN EXPERIENCE INTO THE DOMESTIC SYSTEM OF HIGHER EDUCATION

МЕТОДОЛОГІЧНІ ПІДХОДИ УКРАЇНСЬКИХ КОМПАРАТИВІСТІВ ЩОДО ІНТЕРПРЕТАЦІЇ ТА АДАПТАЦІЇ ЗАРУБІЖНОГО ДОСВІДУ У ВІТЧИЗНЯНУ СИСТМУ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Snitovska O. Y. / Снітовська О. Й.,

cand. philol., as. prof. / к. філол. н., доц.

ORCID: 0000-0002-3086-9503

Danylo Halytskyi Lviv National Medical University, 69 Pekarska St., Lviv, 79010,

Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького,

вул. Пекарська, 69, м. Львів, 79010

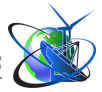
Анотація. У статті здійснено синтезований аналіз методологічних підходів українських компаративістів щодо вивчення, інтерпретації та інтеріоризації зарубіжного досвіду розвитку вищої освіти для реформування національної системи освіти та вдосконалення освітнього процесу в Україні. Визначено й схарактеризовано напрацьований в українській компаративістиці узагальнений алгоритм осмислення порушеної проблеми. У фокусі дослідження зарубіжного досвіду є питання щодо рівня, глибини інтегрованості й залученості системи вищої освіти та окремих ЗВО України у світові глобалізаційні процеси та Європейський простір вищої освіти.

Ключові слова: методологічні підходи, вища освіта, педагогічна компаративістика, історіографія педагогічної науки, зарубіжжя.

Вступ

Згідно з нашим аналізом, визначення «шляхів», «можливостей», «перспектив» використання «теорії і практики», «досвіду» розвитку вищої освіти та підготовки майбутніх фахівців у зарубіжжі для вдосконалення цієї діяльності в Україні стало одним із основних завдань близько 80–83 % захищених в Україні у 90-х рр. XX – на початку XXI ст. дисертацій. Цій проблемі зазвичай присвячуються їх окремі прикінцеві підрозділи, іноді розділи. Також вона знайшла відображення в масиві статей і навчальних посібників, які не дублюють матеріали дисертацій. Виявлена історіографічна ситуація актуалізує потребу синтезувати загальні підходи, тенденції, особливості, інші характеристики осмислення і представлення українськими компаративістами зарубіжного досвіду з означеної проблеми.

Мета дослідження – здійснити синтезований аналіз методологічних

підходів українських компаративістів щодо вивчення, інтерпретації та інтеріоризації зарубіжного досвіду розвитку вищої освіти для реформування національної системи освіти та вдосконалення освітнього процесу в Україні.

Результати дослідження

Хоча порушена проблема апіорі розкривається авторами за результатами власних конкретно-тематичних досліджень, можемо визначити напрацьований в українській компаративістиці певний узагальнений алгоритм її осмислення. У фокусі дослідження зарубіжного досвіду – питання щодо рівня, глибини інтегрованості й залученості системи вищої освіти та окремих закладів вищої освіти (ЗВО) України у світові глобалізаційні процеси та Європейський простір вищої освіти (ЄПВО). Це передбачає імплементацію загальновизнаних норм, стандартів, вимог організації освітнього процесу, забезпечення якості освітніх послуг тощо. У такому ракурсі з'ясовуються стрижневі питання щодо політики, реформування, управління, фінансування цієї галузі, акцентується на процесах її децентралізації і регіоналізації, порівнюється зміст відображення цих питань у документах світових і європейських структур та національних законодавчих і нормативно-правових актах зарубіжних країн і України.

В означеному загальному контексті та окремо, предметно вивчаються питання щодо курикулуму освітніх програм з підготовки майбутніх фахівців у зарубіжних ЗВО – від її цілей, змісту, умов проведення, до методів, технологій, форм і засобів, результатів навчання тощо. Паралельно та в конкретних вимірах розглядається зарубіжний досвід щодо реалізації та вдосконалення засад, процедур, механізмів взаємин між суб'єктами освітнього процесу по лінії міжнародних і регіональних (переважно європейських) структур – національних урядів – ЗВО в особі їх адміністрації, науково-педагогічних працівників, здобувачів вищої освіти, працедавців, громадських інституцій тощо. У вивченні зарубіжного досвіду демократизації цих стосунків увага науковців зміщується на оптимізацію їх співпраці в напрямках моніторингу та вдосконалення якості освітніх послуг згідно з вимогами ринку праці, суспільними викликами тощо.

Результати нашого історіографічного аналізу в багатьох аспектах співзвучні

з рефлексіями провідних українських учених (В. Вихрущ, О. Заболотна, О. Локшина [4], Л. Пуховська [8], С. Сисоєва [9], С. Цюра [10], Г. Щука та ін.) щодо науково-теоретичної ситуації, яка склалася в українській педагогічній компаративістиці на початку 2020-х рр. у вивченні, інтерпретації та інтеріоризації досвіду функціонування вищої освіти в зарубіжжі. Зокрема, С. Сисоєва стверджує, що, хоча запозичення найкращого світового, передусім європейського, досвіду становить значний інтерес для вчених і освітян-практиків та політиків і керівників, які ухвалюють доленосні для освіти України рішення, дослідженням з порівняльної педагогіки в Україні «бракує методологічної зрілості, наукової виваженості, адекватної достовірності». Концептуально значущою та водночас дискусійною є думка науковиці, згідно з якою коло проблем, які досліджуються в її межах, є «значно ширшими, ніж предмет самої педагогіки», частиною якої зазвичай розглядають порівняльну педагогіку. Позаяк для порівняльної педагогіки властивий «жорсткий тип міждисциплінарності», вона має використовувати «загальну метамову» та технології і методи дослідження інших галузей гуманітаристики. Стверджується, що актуальність і доцільність дослідження обраної проблеми з педагогічної компаративістики недостатньо аргументувати лише тим, що вона «не висвітлена вченими й не вирішена практиками», позаяк при цьому необхідно враховувати «можливість або принципову неможливість» зіставлення певних явищ і процесів у країнах, обраних для порівняльного дослідження [9].

Також слушними є методологічні зауваги С. Цюри, згідно з якими компаративне педагогічне дослідження як «найбільш поширене у сучасній світовій практиці» спирається на сформований ще в першій половині ХХ ст. та вміщений у підручниках і класичних працях вихідний концепт порівняльної педагогіки. Він передбачає здійснення порівняння систем або підсистем освіти різних країн задля об'єктивної оцінки можливостей використання їх позитивного досвіду в практиці освіти своєї країни на основі виявлення спільного та відмінного в причинах, тенденціях, станах, процесах, закономірностях їх розвитку [10].

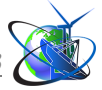
Проведений історіографічний аналіз дає змогу узагальнити тенденції та динаміку змін у підходах до вивчення і систематизації зарубіжного досвіду розвитку вищої освіти та увиразнити оригінальні рефлексії цієї проблеми. У 1990-х – на початку 2000-х рр. був поширений підхід, згідно з яким розвиток вищої освіти в зарубіжжі розглядався не як окремий самостійний, самоцінний феномен, а радше як джерело, модель, взірць, з яких варто «відсепарувати» те, що може бути корисним і продуктивним для реформування системи вищої освіти та вдосконалення різних компонентів професійної підготовки майбутніх фахівців в Україні.

Із середини 2000-х рр., коли утвердився методологічний підхід до вивчення зарубіжних систем вищої освіти як окремого основного предмета дослідження, можливості застосування досвіду їх функціонування в Україні стали розглядатися у двох дещо відмінних, але діалектично взаємопов'язаних форматах: порівняльному та аспектно-адаптивному. Системний аналіз масиву таких студій засвідчив певні прогалини в методології зіставлення систем вищої освіти різних зарубіжних країн між собою та з українською системою вищої освіти зокрема. Це виявилось в труднощах щодо вироблення критеріїв, показників, які, попри умовність і вірогідність порівняльних досліджень, мають пропонувати якісні висновки та ідеї, рекомендації. Вони повинні викликати довіру та бути належним чином обґрунтованими, щоб використовуватися для ухвалення політичних, управлінських рішень щодо реформування і вдосконалення вітчизняної системи вищої освіти та підвищення методичного рівня викладання і вдосконалення освітнього процесу. Українські науковці часто формально, інтуїтивно підходять до запозичення й використання зарубіжного досвіду для розробки та вдосконалення теорії і практики української педагогіки вищої школи. Не розуміючи реальних й істотних відмінностей між системами вищої освіти і організації освітнього процесу у ЗВО України та інших країн світу, передусім США і Європи, вони часто вдаються до штучного «підтягування» їхніх параметрів і характеристик для доведення «доцільності», «перспективності» використання зарубіжних інновацій і здобутків у

вітчизняному освітньому просторі. При цьому потрібно враховувати, що в міру поглиблення інтеграції України у ЄПВО такі відмінності нівелюються, тож і якість зіставного аналізу має зростати. Якість і обґрунтованість порівняльного аналізу значно потерпає під час вивчення теоретичних ідей і концептів зарубіжних науковців через неврахування відмінностей у терміносистемах, операційному інструментарії, інших компонентах методології вітчизняної та зарубіжної компаративістики. Хоча і в цьому випадку спричинене радянським минулим відставання скорочується й у багатьох аспектах українська та західна компаративістика починають рухатися синхронно, паралельно. Вивчаючи методологічний аспект цього процесу, О. Локшина відзначила, що перехід на формат дослідження освітніх феноменів у взаємозалежностях на основі системного аналізу актуалізує прогностичну функцію порівняльної педагогіки для виокремлення спільних тенденцій, закономірностей розробки освітньої політики та вдосконалення різних компонентів функціонування освітніх систем (О. Локшина [4, с. 44]).

Синтезований аналіз доробку українських компаративістів щодо шляхів, підходів, можливостей упровадження зарубіжного досвіду для модернізації, удосконалення системи вищої освіти та підготовки майбутніх фахівців у ЗВО України дає змогу окреслити загальну матрицю розгляду цього питання. У нашому інтегрованому ідеалізованому баченні вона має включати такі почергові кроки та логічно взаємопов'язані компоненти: 1) стисле визначення сутності й особливостей відповідної освітньо-педагогічної проблеми в Україні; 2) проведення структурно-порівняльного аналізу розвитку національних систем вищої освіти досліджуваної країни та України (чи їх окремих напрямів, складників) на різних рівнях (регіонально-європейський; національно-державний, окремих ЗВО) та в різних напрямках функціонування (освітньо-політичний; нормативно-правовий; науково-теоретичний; організаційно-інституційний; управлінський, фінансовий; теоретико-методологічний, інформаційний, психолого-педагогічний) і організації освітнього процесу (стиль взаємодії учасників, тезаурус, методи, форми, засоби тощо).

Доцільним та ефективним у реалізації цього завдання може бути поєднання методу компаративістського аналізу з методом екстраполяції, що передбачає обґрунтування можливостей адаптації зарубіжного досвіду до умов, потреб, розвитку системи професійної підготовки у ЗВО України. Також їх доречно застосовувати в комплексі з термінологічним аналізом задля виявлення подібного та відмінного в поняттєво-категорійному апараті зарубіжних та української освітньо-педагогічних систем як неодмінної передумови інтеріоризації зарубіжних аналогів. Вивчення цієї проблеми потребує адекватного творчого підходу. Зокрема, чималі застереження викликає представлення зарубіжних моделей вищої освіти як «ідеальних», «зразково-досконалих». Крізь їх призму визначаються «недоліки» і «хиби» відповідних українських аналогів та без урахування об'єктивно зумовленої національної специфіки пропонується їх «виправлення», «удосконалення» через упровадження іноземного досвіду. Натомість імпонує підхід, що орієнтує на застосування конкретних виявлених і докладно описаних навчальних методик, технологій підготовки майбутніх фахівців з різних галузей знань і спеціальностей. Такою дидактичною спрямованістю відзначаються праці про підготовку майбутніх учителів іноземних мов, соціальних педагогів та інших спеціалістів до викладання різних навчальних предметів, а також про розвиток іншомовної освіти в зарубіжних країнах, як-от докторська дисертація М. Лещенко (1997), яка систематизувала апробовані у Великій Британії, Канаді і США методики і технології підготовки майбутніх учителів до естетичного виховання [3]. Якщо в 90-х рр. XX ст. сукупно з відповідними теоретичними концептами вони були майже невідомими в Україні, тож сприймалися як «новаторські», то за наступних двадцять п'ять років у своїй більшості були творчо адаптовані в національний освітній процес, стали «традиційними».

Поряд з окресленими загальними аспектами, відзначмо цікаві та продуктивні в науково-теоретичному і практичному вимірах підходи до вивчення й адаптації зарубіжного досвіду в українську систему вищої освіти. Так, Л. Пуховська (1998) за результатами порівняльного аналізу показала

«розбіжності та спільності» у розвитку національних систем підготовки вчителів у країнах Західної Європи наприкінці ХХ ст. Здійснена науковицею комплексна структурована характеристика охоплює різні категорії здобувачів освіти, спеціальності підготовки в певних типах ЗВО та її організаційно-структурні моделі, модифікації тощо [8]. Таке панорамне уявлення про загальне та особливе в національних системах вищої педагогічної освіти європейських країн дає важливі орієнтири щодо інтеграції України у ЄПВО та можливість творчого застосування означеного досвіду в модернізації національної системи професійно-педагогічної підготовки кадрів.

Докторська дисертація Т. Кошманової (2002) про розвиток педагогічної освіти в США відображає прецеденти, коли предметом порівняного аналізу стають не лише подібні, а й відмінні за базовими характеристиками освітні системи. Можливості застосування цього досвіду в практиці ЗВО України вчена показала не через спільні риси, а відмінності й особливості підготовки вчителів в американських університетах. Вони виявляються в її низькій здатності до інтернаціональної інтеграції, високому ступені регіональної диференціації, зосередженості на ринковому прагматизмі (практицизм, педагогіка «бізнесу»), гетерогенності та поліетнізмі тощо. Саме з такої плюралістичної палітри, за думкою авторки, впливають пріоритетні орієнтири для реформування вітчизняної системи педагогічної освіти – децентралізація, переорієнтація на ринок праці, моделювання професійної підготовки на засадах постмодернізму і соціал-конструктивізму (навчання через власний досвід, розвиток мотивації, урахування інклюзивності та посилення диверситивності кожного здобувача освіти тощо) [2].

Цікавою для порівняння є подібна за предметом дослідження докторська дисертація С. Шандрук (2013), у якій можливості застосування досвіду професійної підготовки вчителів середньої школи США розкривається на основі її подібності, а не відмінності з Україною. З означеної позиції акцентується на її інноваційних напрямках, що стосуються промоції досервісної підготовки вчителів; підтримки програм професійної адаптації вчителів-початківців;

системи альтернативної сертифікації педагогів; їх спрямування на дослідження проблем шкільного клімату і партнерської співпраці тощо [12]. Суб'єктивне розуміння науковцями сутності відмінних і подібних за предметом дослідження проблем зумовлює різноманіття підходів до можливостей застосування зарубіжного досвіду в науковому та освітньому процесі України.

Окремий інтерес становлять компаративістські студії, які спрямовують на впровадження в практику вищої школи України ідейних парадигм, педагогічних технологій, інновацій, які на певних етапах її розвитку були в зародковому стані. Ідеться, наприклад, про дисертацію М. Гаврилюк (2012), авторка за результатами дослідження феномена лідерства в університетах Англії та Вельсу розробила комплексну програму науково-методичних та організаційно-управлінських підходів і заходів його впровадження в системі вищої України [1]. Так само в окремому розділі дисертації Л. Черток (2011) окреслила перспективні шляхи і напрями інтеріоризації в систему післядипломної педагогічної освіти України досвіду Швейцарії з розвитку діалогу культур. Важливими за сучасних умов є обґрунтовані науковицею постулати діалогу культур, які передбачають усунення війн і насильства в усьому світі задля досягнення суспільного прогресу, соціальної злагоди, реінтеграції активного населення в економіку країни [11]. Продуктивним і перспективним вважаємо доведення актуальності та значущості застосування досвіду розвитку зарубіжних освітніх моделей за результатами практичної співучасті в процесі їх функціонування. У такому ракурсі відзначмо показ Ю. Несіним (2012) співпраці українських учителів з організаціями «Французький альянс», «Французькі пенсіонери-освітяни без кордонів» та ін. щодо розробки методики викладання іноземних мов, підготовки спільних навчальних програм і посібників тощо [5].

Заслуговує на ширше впровадження в практику науково-дослідної роботи і представлений у докторській дисертації В. Пасічника (2010) досвід порівняння професійної підготовки на факультетах фізичного виховання ЗВО Польщі та України. Він виявився в аналізі їх навчальних планів та проведенні автором опитування випускників вишів обох країн на предмет з'ясування їхніх оцінок

якості викладання навчальних дисциплін, мотивів обрання фаху і спеціальності, рівня готовності до професійної діяльності тощо. Складена за результатами такого аналізу модель компетенцій випускників [7] засвідчує ефективність організації наукової діяльності, коли автор досліджує порушену проблему не «ззовні», як зазвичай, а «зсередини», тобто безпосередньо перебуваючи в процесі професійної підготовки майбутніх фахівців у досліджуваній країні. Найбільш комплексно проблема використання зарубіжного досвіду представлена в працях про розвиток післядипломної педагогічної освіти (у країнах Західної Європи (С. Синенко, 2002), у Польщі (Л. Юрчук, 2003) та ін.). Цінним у такому контексті є здійснений В. Павлюк (2012) аналіз канадського досвіду підготовки майбутніх учителів у системі багаторівневої педагогічної освіти. Авторка показала перспективи його застосування у вищій школі України на рівнях вищої освіти (бакалаврат, магістратура) та законодавчому, теоретико-педагогічному, організаційно-методичному, адміністративному [6].

Висновки

Вітчизняна компаративістика нагромадила значний аналітичний і фактографічний матеріал з теорії і практики професійної підготовки майбутніх фахівців у зарубіжжі, який адаптувався до завдань і потреб реформування і вдосконалення вищої школи України. Хоча це завдання розв'язувалося в проєкції кожного конкретно-тематичного досліджень, напрацьовано загальний алгоритм її осмислення. Зважаючи на рівень інтегрованості вітчизняної системи вищої освіти у відповідні європейські та світові процеси, науковці акцентували на можливостях використання зарубіжного досвіду щодо реформування, управління, фінансування національних систем вищої освіти та імплементації загальновизнаних стандартів і вимог організації освітнього процесу, забезпечення якості освітніх послуг тощо.

Література:

1. Гаврилюк М. В. Феномен лідерства в університетській освіті Англії та Уельсу: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.01 / Нац. ун-т «Львівська політехніка». Львів, 2012. 228 арк.

2. Кошманова Т. С. Розвиток педагогічної освіти у США (1960 – 2000 рр.): дис. ... докт. пед. наук: 13.00.04. Ін-т пед. і психол. проф. освіти АНР України. Київ, 2002. 577 арк.
3. Лещенко М. П. Технології підготовки вчителів до естетичного виховання за рубежом (на матеріалах Великобританії, Канади, США) : дис. ... док. пед. наук: 13.00.04 / Ін-т пед. і психол. проф. освіти. Київ, 1997. 382 арк.
4. Локшина О. Порівняльна педагогіка в Україні у вимірі розвитку світової компаративістики. *Український педагогічний журнал*. 2015. № 1. С. 35-46.
5. Несін Ю. М. Система підвищення кваліфікації вчителя у Франції: автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04 / Ін-т пед. освіти і освіти дорослих НАПН України. Київ, 2013. 247 арк.
6. Павлюк В. І. Підготовка майбутніх учителів у системі багаторівневої педагогічної освіти у Канаді: автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04. / Умань держ пед. ун-т. ім. П. Тичини. Умань, 2012. 20 с.
7. Пасічник В. Р. Підготовка вчителів фізичної культури у Польщі (друга половина XIX – початок ХХІ ст.): дис. ... д-ра пед. наук : спец. 13.00.01 Луцьк. ін-т розвитку людини Ун-ту «Україна». Луцьк, 2010. 490 арк.
8. Пуховська, Л. П. Професійна підготовка вчителів у Західній Європі в кінці ХХ століття: дис. ... д-ра пед. наук: 13.00.04 / Ін-т пед. і психол. проф. освіти АПН України. Київ, 1998. 571 арк.
9. Сисоєва С. Методологічні суперечності порівняльної педагогіки. *Педагогічна компаративістика і міжнародна освіта 2020: глобалізований простір інновацій: матер. IV Міжнар. наук.-практ. конф. / за ред. О. І. Локшиної*. Київ; Біла Церква: Авторитет, 2020. С. 64-67.
10. Цюра С. Особливості методології порівняльних педагогічних досліджень. *Порівняльна педагогіка: методологічні орієнтири українських компаративістів: хрестоматія*. Київ: Педагогічна думка, 2015. С. 95-102.
11. Черток Л. П. Діалог культур у післядипломній гуманітарній освіті Швейцарії: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.01 / Південноукр. нац. пед. ун-т ім. К. Д. Ушинського. Одеса, 2011. 231 арк.
12. Шандрук С. І. Система професійної підготовки вчителів середньої школи у Сполучених Штатах Америки: автореф. дис. ... док. пед. наук: 13.00.04. / Класич. приват ун-т. Запоріжжя, 2013. 40 с.

References

1. Gavrilyuk M. V. The Phenomenon of Leadership in University Education in England and Wales: Dissertation ... Candidate of Pedagogical Sciences: 13.00.01 / National University "Lviv Polytechnic". Lviv, 2012. 228 pages.
2. Koshmanova T. S. Development of Pedagogical Education in the USA (1960 - 2000): Dissertation ... Doctor of Pedagogical Sciences: 13.00.04. Institute of Pedagogical and Psychological Prof. of Education of the Ukrainian SSR. Kyiv, 2002. 577 pages.

3. Leshchenko M. P. Technologies of Training Teachers for Aesthetic Education Abroad (Based on Materials from Great Britain, Canada, and the USA): Dissertation ... Doctor of Pedagogical Sciences: 13.00.04 / Institute of Pedagogical and Psychological Prof. of Education. Kyiv, 1997. 382 pages.
4. Lokshina O. Comparative pedagogy in Ukraine in the dimension of the development of world comparative studies. Ukrainian pedagogical journal. 2015. No. 1. P. 35-46.
5. Nesin Yu. M. Teacher training system in France: author's abstract. dissertation ... candidate of pedagogical sciences: 13.00.04 / Institute of pedagogical education and adult education of the National Academy of Sciences of Ukraine. Kyiv, 2013. 247 pages.
6. Pavlyuk V. I. Training of future teachers in the system of multi-level pedagogical education in Canada: author's abstract. dissertation ... candidate of pedagogical sciences: 13.00.04. / Uman State Pedagogical University named after P. Tychna. Uman, 2012. 20 p.
7. Pasichnyk V. R. Training of physical education teachers in Poland (second half of the 19th – beginning of the 21st century): dissertation ... Dr. Ped. Sci. : special 13.00.01 Lutsk. Institute of Human Development of the Ukrainian National University. Lutsk, 2010. 490 pages.
8. Pukhovska, L. P. Professional training of teachers in Western Europe at the end of the 20th century: dissertation ... Dr. Ped. Sci.: 13.00.04 / Institute of Ped. and Psychology of Education of the Academy of Sciences of Ukraine. Kyiv, 1998. 571 pages.
9. Sysoeva S. Methodological contradictions of comparative pedagogy. Pedagogical comparability and international education 2020: globalized space of innovations: materials of the IV International Scientific and Practical Conference / ed. O. I. Lokshin. Kyiv; Bila Tserkva: Avtorit, 2020. P. 64-67.
10. Tsyura S. Peculiarities of the methodology of comparative pedagogical research. Comparative pedagogy: methodological guidelines of Ukrainian comparativists: anthology. Kyiv: Pedagogical thought, 2015. P. 95-102.
11. Chertok L. P. Dialogue of cultures in postgraduate humanitarian education in Switzerland: diss. ... cand. ped. sciences: 13.00.01 / South Ukrainian National Pedagogical University named after K. D. Ushinsky. Odesa, 2011. 231 pages.
12. Shandruk S. I. The system of professional training of secondary school teachers in the United States of America: author's abstract of diss. ... doc. ped. sciences: 13.00.04. / Classical Private University Zaporizhzhia, 2013. 40 p.

Abstract. The article presents a synthesized analysis of the methodological approaches of Ukrainian comparativists to the study, interpretation and internalization of foreign experience in the development of higher education for the reform of the national education system and the improvement of the educational process in Ukraine. The generalized algorithm for understanding the problem developed in Ukrainian comparativists is defined and characterized. The focus of the study of foreign experience is on the level, depth of integration and involvement of the higher education system and individual HEIs of Ukraine in global globalization processes and the European Higher Education Area.

Keywords: methodological approaches, higher education, pedagogical comparativism, historiography of pedagogical science, abroad.